WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ROK III WARSZAWA, DNIA 1 LUTEGO 1928 R. NUMER 3

PRZEMYSŁOWCY NIEMIECCY W WARSZAWIE

Pod koniec roku ubiegłego przedstawiciele sfer gospodarczych Polski udali się na zaproszenie niemieckich przemysłowców do Berlina, aby na tamtejszym gruncie wejść w bezpośrednią styczność z najwybitniejszymi osobistościami niemieckiego życia gospodarczego. Rewizytując ze strony niemieckiej — przybyła do Warszawy i zabawiła w stolicy w dniach 27 i 28 stycznia r. b. delegacja reprezentująca niemieckie sfery gospodarcze. Delegacja składa się z 22 członków, wśród których 2-ch interesuje się bezpośrednio wytwórczością chemiczną. Są to pp.: Dr. Pietrkowski, Dyrektor „Verein zur Wahrung der Interessen der chemischen Industrie Deutschlands" — organizacji, odpowiadającej naszemu Związkowi Przemysłu Chemicznego, oraz Dr. Cassel, członek Zarządu Fabryki Porcelany Kallego i Dyrektor „Hermsdorf-Schomburg-Isolatoren".

Wymienieni przedstawiciele wytwórczości niemieckiej przybyli — na zaproszenie Związku Przemysłu Chemicznego — na specjalne zebranie, poświęcone omówieniu zagadnień przemysłu chemicznego. Posiedzenie odbyło się dn. 28 stycznia r. b. w godzinach rannych, zaś tematem jego była wymiana poglądów na temat produkcji chemicznej — utrzymana zresztą w ramach ogólnych.

Jako referent ze strony polskiej — zabrał głos Dyrektor Związku Przemysłu Chemicznego, p. prof. E. Trepka, który przedstawił zebranym pogląd przemysłu polskiego na sprawę wzajemnych stosunków polsko-niemieckich co do wytwórczości chemicznej. Pogląd ten można streścić w następujący sposób:

Mimo haseł liberalnych, głoszonych przez międzynarodowe zjazdy i organizacje ekonomiczne, we wszystkich niemal krajach obserwuje się intensywny wzrost protekcjonizmu celnego. Polska, produkująca w gorszych warunkach niż Niemcy, nie może się zrzec umiarkowanej zresztą ochrony celnej dla wytworów przemysłu chemicznego. Bez specjalnych nawet ulg konwencyjnych w polskich stawkach celnych, przemysł niemiecki z łatwością może eksportować do Polski, gdyż zna dokładnie warunki i przyzwyczajenia rynku polskiego oraz — z uwagi na sąsiedzkie położenie geograficzne Niemiec — znajduje się w korzystnej sytuacji pod względem frachtowym. Badanie przywozu artykułów chemicznych do Polski wskazuje, że w okresie przed wojną celną Niemcy partycypowały w ogólnym imporcie chemikalij w wysokości 45%, zajmując pierwsze miejsce wśród wszystkich innych krajów importujących. Daleko idące żądania niemieckie co do wybitnego obniżania polskich stawek celnych spotykają się z naszej strony ze zdecydowanym sprzeciwem.

Możność bezpośrednich obrad przemysłowców polskich i niemieckich pozwala natomiast na zbliżenie poglądów w innej płaszczyźnie — międzynarodowych porozumień gospodarczych. Prelegent zacytował tu szereg przykładów z dziedziny przemysłu chemicznego, gdzie porozumienta takie bądź zostały już zawarte (przemysł superfosfatowy, kostno-klejowy, kwasu octowego i inne) bądź też mogłyby być z pożytkiem dla obu stron przeprowadzone, (fabrykacja barwników, środków farmaceutycznych i t. d.). Wzajemne porozumienia gospodarcze zbliżą przemysł obydwu krajów i pozwolą na współpracę.

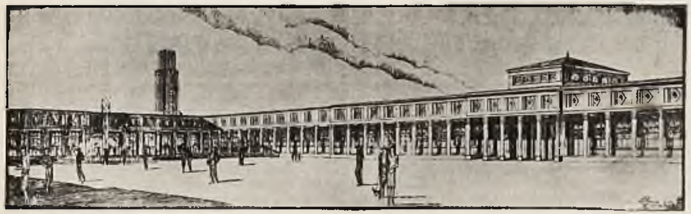
Po wygłoszeniu referatu wywiązała się ożywiona dyskusja, w której głos kilkakrotnie zabierał przedstawiciel niemieckiego przemysłu chemicznego p. Dr. Pietrkowski oraz szereg przemysłowców polskich. Poruszone były kolejno zagadnienia związane z przemysłem kwasu siarkowego, przemysłem kostno-klejowym, suchą destylacją węgla, wytwórczością półproduktów organicznych i barwników, fabrykacją środków farmaceutycznych, suchą destylacją drzewa, przemysłem gumowym, przemysłem ceramicznem. W ostatniej sprawie przemawiał również dyrektor niemieckiej fabryki porcelany Kallego, p. Dr. Cassel.

Wymiana poglądów między przedstawicielami przemysłu chemicznego Polski i Niemiec, przeprowadzona zresztą w płaszczyźnie dociekań natury ogólnej, nie mogła doprowadzić z natury rzeczy do jakichkolwiek ostatecznych wyników. Jednak bezpośrednie zetknięcie przemysłowców obydwu krajów stwierdziło, że bliższy kontakt między odnośnemi gałęźmi wytwórczości mógłby zbliżyć poglądy, utrwalić już istniejące porozumienia, a nawet w niektórych wypadkach doprowadzić do zawiązania nowych.

Podobne zjazdy mają przedewszystkiem tę stronę dodatnią, że ułatwiają wzajemne wyczucie zasadniczych dążności i pozwalają na szybsze zrozumienie stanowiska drugiej strony, niż to ma miejsce w wypadku rokowań oficjalnych, prowadzonych przez upełnomocnionych delegatów rządów.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

W wyniku narad, jakie miały miejsce między Związkiem Przemysłu Chemicznego a kierownictwem Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929 w Poznaniu — ustalone zostały ostatecznie szczegóły dotyczące nie dopuszczając do braku współmierności między pawilonami czy stoiskami rozlicznych firm biorących udział w Wystawie. Ustalono, że ceny najmu ,powierzchni w pawilonie chemicznym pod eksponaty wystawców wynosić będą zł. 160 za 1 mtr.[2] miejsca dostępnego z jednej strony i zł. 240 za 1 mtr.[2] miejsca dostępnego z kilku stron, wraz z odpowiedniemi rabatami, zależnie od wielkości zajmowanej powierzchni.

Szkic perspektywiczny pawilonu chemicznego na Powsz. Wyst. Kraj. w r. 1929 w Poznaniu

cące wzięcia udziału w Wystawie przez wytwórczość chemiczną. Przemysł chemiczny wystawiać będzie w głównej hali przemysłowej, zajmując ok. 2.500 mtr.[2] powierzchni, t. j., całe skrzydło boczne i połowę głównego; szkic elewacji tego pawilonu reprodukujemy powyżej.

Ustalone zostało, że Związek Przemysłu Chemicznego w osobach specjalnie wyłonionej Komisji stanowi Zarząd Grupy Chemicznej Wystawy i wobec tego — autonomiczne kierownictwo w zakresie działu chemicznego przysługuje wyłącznie przedstawicielom Związku. Taki stan rzeczy pozwoli na celowe i słuszne zgrupowanie eksponatów przemysłu chemicznego,

Ponieważ należy uskutecznić ostateczne zgłoszenia na Wystawę do dn. 1 marca r. b., przeto zwracamy się do wszystkich fabryk związkowych, które dotychczas nie nadesłały odpowiedzi na wielokrotne okólniki Związku w sprawie Wystawy, z prośbą, aby najśpieszniej poinformowały nas, jaką przestrzeń zamierzają zająć w pawilonie chemicznym Wystawy. Od szybkości zgłoszenia zależy między innemi również charakter miejsca, jakie będzie przeznaczone dla poszczególnych firm.

PRZEGLĄD LITERATURY BIEŻĄCEJ

Księgarnia „Trzaska, Evert i Michalski" (Warszawa, Hotel Europejski), nadesłała nam spis ostatnio wydanych książek z dziedziny chemji i technologji chemicznej, który niżej podajemy:

V. Gelder A. P. and H. Schlater. History of the explosive industry in America. Illustr. 8° . . . . Doll 8.—

Hilditch T. P. The industrial chemistry of the fats and waxes. 8° . . . . Sh. 18/,

Jeancard M. Les Parfums. Chimie et Industrie. Illustr. 8°. Fr. 80 —

Kofler L. Die Saponine. (X, 278 S.) 19 Tab. gr. 8° . . Rm. 18.80., opr. 20.—

Richter L. Benzolabscheider. (11 S.) 4° . . . . Rm. 1.80

Steuer C. Lehrbuch der Chemie fur technische Anstalten. 3 Aufl. Vollst. neu bearb. nach d. Lehrb. d. Chemie von K Düsing. (VII, 141 S.) 1 Taf. gr. 8° . . . . . . opr. Rm. 5.60

Sulfrian S. Lehrbuch der chemisch-technischen Wirtschaftslehre. (XI, 283 S.) gr. 8° . . . . Rm. 16.50., opr. 18.30

Wilson Samuel P. Syroxylin Enamels and Lacquers. Their raw materials, manufacture and application 2 nd edn. enlarged. Roy 8 vo. pp. 269 . . . . Sh. 18.—

Ringelmann N. Le charbon de bois, carburant national. Fabrication en foret par les procédés ordinaires et avec les appareils actels. 126 p. . . . . Fr. 6.—

Courtot C. Le Magnesium en chimie organique 351 p. Fr. 40.

Hermann C. Fortschritte in der Kali-Industrie (VIII,. 117 S.) 8° . . . . Rm. 6.80 opr. 8.—

Hutte Taschenb. f. d. prakt. Chemiker. Hrsg. von Akadem. Verein Hutte. (XVI-898 S.) 8° . . . . . L. Rm. 28.—, Ldr. 31

Heuser Emil. Lehrbuch der Cellulosechemie. 3 Aufl. mit 3 Textabb. (XI, 278 S.) 8° . . . . opr. Rm. 16.80

Jaeger Paul. Prüfung und Unterscheidung pflanzlicher Oele durch das neue Fliessverfahren. (26 S.) KL. 8° . . . Rm. 1.60

Roth Walter. Grundzüge der Chemie fur Ingenieure 2 unverand. Aufl. (VIII 265 S.) 8° . . . . opr. Rm. 9.50

Bauer J. Sachliches und Zahlenmassiges über die Kohlenverflussigung und ihren Werdegang (20 S.) 4° . . . Rm. 1.50

Butler J. A. V. The chemical elements and their compounds 8° . . . . Sh. 6/.

Faber A. Braunkohlengeneratorgas. 1928. (VII, 263 S.) gr. 8° Rm. 16.—, opr. 17.80

Jollivet-Castelot. Chimie et alchimie. 8° . . . . Fr. 15.—

Kauffmann H. Allgemeine u. physikalische Chemie. Tl. 1. 4., verb. Aufl. (153 S.) kl. 8° . . . . opr. Rm. 1.50

Mc. Cutcheon T. P. and H. Seltz General chemistry, theoretical and descriptive 8°. . . . . Sh. 16.—

Ostwald Wo. Neue Beitrage zur Reinen und angewandten Kolloidwissenschaft. (246 S.) . . . . Rm. 15.—

Schwab G. M. Physikalisch-chemische Grundlagen der chemischen Technologie (VIII, 130 S.) gr. 8° Rm. 10.—, opr. 12.50

Schwyzer J. Die Fabrikation der Alkaloide. (IV, 123 S.) 30 Textabb. . . . . Rm. 10.50 opr. 12.—

Tillmans J. Lehrbuch der Lebensmittelchemie (XVI, 387 S.) 4° . . . . Rm. 24.—, opr. 26.—

Einheitliche Untersuchungsmethoden fur die Fett-Industrie. Bearb u. hrsg. von d. Wissenschaftl. Zentralstelle f. Oel-u. Fettforschung E. V. Berlin Tl 1. Oelsaatenuntersuchung, Rohfettuntersuchung, chemische Kennzahlen, physikal. Prüfgn., Seifenuntersuchung, Glycerinuntersuchung. (XVI. 105 S. m. Fig. 8° . . . . opr. Rm. 5.—

KRONIKA

Min. Przemysłu i Handlu organizuje ankietę, poświęconą szczegółowemu i programowemu omówieniu następujących problematów: sprawa inwestycyj przemysłowych, konsumcji wewnętrznej, eksportu. Właściwa ankieta ustna odbędzie się w połowie lutego r. b., jednak piśmienne odpowiedzi poszczególnych związków przemysłowych winny być dostarczone Ministerstwu w pierwszych dniach bieżącego miesiąca; ankieta obejmuje następujące zagadnienia:

1) Czy istnieją plany przemysłowe w zakresie inwestycyjnym i w jakim kierunku należałoby programy takie uzupełnić.

2) Jakie środki należałoby zastosować celem wzmożenia konsumcji towarów polskich na rynku wewnętrznym oraz celem wzmocnienia siły konkurencyjnej produkcji polskiej w stosunku do obcej.

3) Jakie są możliwości powiększenia, względnie udoskonalenia eksportu, a w szczególności:

a) stan obecny eksportu i jego drogi,

d) próby nawiązania nowych stosunków,

c) czy ujawnia się wpływ syndykatów, karteli i porozumień międzynarodowych na naszą prężność eksportową,

d) czy eksport do krajów zamorskich ma szanse rozwoju i na jakie trudności napotyka,

e) dezyderaty w zakresie rządowej zagranicznej służby informacyjnej,

f) potrzeby kredytowe w związku z eksportem,

g) sprawa organizacji handlowo - eksportowej, jej potrzeba i środki dla jej stworzenia,

h) sprawa obcego pośrednictwa w polskim handlu zagranicznym i środki, zmierzające do pozbycia się takiego pośrednictwa,

4) Sprawy specjalne:

a) jakie towary produkowane przez dany przemysł i w jakich ilościach mogą być wywożone przez Gdynię (ew. Gdańsk),

b) do jakich portów mogą być wywożone towary, charakter i ilość tych towarów,

c) jaka polityka taryfowa pożądana jest na kolejach polskich, aby towary powyższe skierować na Gdynię (ew. Gdańsk),

d) jakie inne środki muszą być przedsięwzięte, aby towary mogły być skierowane na Gdynię (ew. Gdańsk) zamiast na inne porty,

e) jakie stałe linje morskie pożądane są w Gdyni.

Aczkolwiek Związek Przemysłu Chemicznego kończy już szczegółowe opracowanie spraw poruszonych w przytoczonym kwestjonarjuszu, to jednak z uwagi na wielką doniosłość zagadnień powyższych oraz dużą wagę, jaką przypisuje Ministerstwo Przemysłu i Handlu do możliwie wyczerpującego zebrania odpowiedzi na rzeczoną ankietę — prosimy wszystkie zrzeszone przedsiębiorstwa o jaknajśpieszniejsze przysłanie nam wszelkich uwag i spostrzeżeń w związku z poruszonemi wyżej sprawami. Szczególniej interesujące byłoby zebranie wiadomości co do planów inwestycyjnych zrzeszonych przedsiębiorstw chemicznych.

Państwowa Szkoła Chemiczno - Przemysłowa zwróciła się do Związku Przemysłu Chemicznego z prośbą o wyjednanie 6-cio miesięcznych praktyk dla pięciu uczniów Szkoły. Jak wiadomo, Szkoła przygotowuje kandydatów na techników i majstrów w przemyśle chemicznym, wskutek tego praktyki dla wychowańców tej uczelni noszą inny charakter, niż wakacyjne praktyki studenckie. Prosimy zrzeszone przedsiębiorstwa o łaskawe zgłaszanie odpowiednich praktyk do Związku Przemysłu Chemicznego.

Wydział Handlowy Poselstwa Angielskiego donosi, że doroczne Targi w Londynie i w Birmingham odbędzie się od dnia 20 lutego do 2 marca r. b.; bliższych wyjaśnień oraz ew. ułatwień przy wizowaniu pszportów udzielają: Wydział Handlowy Poselstwa w Warszawie oraz Vice-Konsulaty Angielskie na prowincji.

Poselstwo R. P. w Argentynie komunikuje, że firmy polskie, pragnące nawiązać stosunki handlowe z argentyńskimi importerami, mogą w łatwy i bezpłatny sposób umieścić ogłoszenie w biuletynie Izby Handlowej Argentyńskiej (Camera Sindical de Comercio) — wprost lub za pośrednictwem Poselstwa i w ten sposób zaznajomić reflektantów z możliwościami importu z Polski, unikając kosztownego pośrednictwa — Adres: Calle Bartolome Mitra 544.

Podobny miesięcznik wydaje też „Camera Argentina de Cultura Comercio y Industria" Calle Florida 34. Przy tej sposobności Poselstwo może umieścić też ogłoszenia firm polskich, jakie się doń zwrócą, w miesięczniku „Polonia Economica y Cultural, wydawanym przez Komitet Wydawniczy „Towarzystwo Dom Polski" w Argentynie.

Według informacji Konsulatu R. P. w Bukareszcie, stanowisko rumuńskich izb handlowych i przemysłowych wobec handlu z Polską jest bardzo przychylne. Prowadzą one ze swej strony propagandę wśród miejscowego kupiectwa, mającą na celu wzmożenie istniejących stosunków handlowych z Polską. Pożądanem jest, aby zainteresowane polskie sfery gospodarcze weszły w możliwie bliski kontakt z izbami rumuńskiemi. W okręgu bukaresztEńskim w następujących miejscowościach znajdują się izby handlowe i przemysłowe: Bucuresti, Ploesti, Craiova, Arad, Timisoara, Deva, Pitesti, Brasov, Cluj, Oradea Mare.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	420 zł.
Alkohol metylowy techniczny	250 „
„ „ czysty 99%	— „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *	1,75 „
„ granulowany za 1 kg % N_2 *	1,95 „
Azotan amonowy *	103,60 „
Benzen handlowy 90%	91 „
„ czysty	103 „
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	20 „
Chlorek cynku (ług 50%)	50 „
Chlorek wapna bielący	40 „
Chlorek wapna ($CaCl_2$)	20—22 „
Chloroform czysty	700 „
„ pro narcosi"	1.700 „
Fenol czysty	325 „
Formalina 30%	220 „
Gliceryna farmaceutyczna	450 „
„ techniczna	370 „
Karbid	58—62 „
Karbolineum	45 „
Klej kostny	260 „
Klej skórny	380 „
Krezole	135 „
Kwas azotowy 30° Bé, w przel. na 100% HNO_3	110 „
Kwas mrówkowy 85%	w złocie 150 „
„ siarkowy 66° Be	w złocie 6,98 „
„ solny bez arsenu	10 „
„ octowy techn. 30%	100 „
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	18,50 „
Naftalen surowy prasowany	34,50 zł.
„ czysty w łuskach	65 „
Octan sodu	125 „
„ ołowiu	235 „
Oleina zwierzęca destylat	300 „
„ „ saponifikat	290 „
Oleum 20%	w złocie 10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg	12 „
Smoła preparowana	28,50—29,75 „
Siarczan amonu	43 „
Siarczek sodu 60/62 % *	w złocie 55 „
Soda amonjakalna	26 „
„ kaustyczna	61 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona	16 „
Stearyna	250 „
Superfosfat 16%	12,96—13,60 „
Toluen czysty	103 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Prenumerata kwartalna w kraju **zł. 3.50**, zagranicą **zł. 5.00**. Cena zeszytu pojedynczego **zł. 0.60**.
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5. Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej", tekst trzywierszowy kwartalnie zł 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14 — Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Wydawca: w imieniu Związku Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. — Drukarnia „Rola" J. Buriana, Mazowiecka 11